

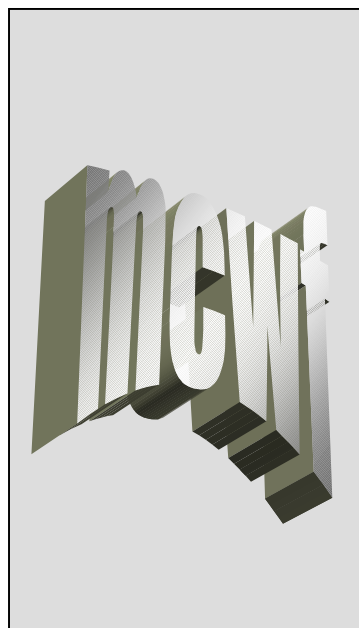
MSX Infobulletin

Jaargang: 29 maart 2014 Nummer 45

INHOUD

Pag.: 1
Van de redactie
Pag.: 2
Verslag clubdag 01-02-14 MCWF
Pag.: 3
Handleiding FM-PAC/MSX-Music
Pag.: 5
Veiling Mariënberg
Metal Gear 2 – Solid Snake (vervolg)
Pag.: 6
Verslag Retro SpelComputer Beurs
Pag.: 7
De Glorie van MSX
Pag.: 8
De kleintjes

Van de Redactie

Beste lezer,

Algemeen

Vandaag is het de tweede clubdag dit jaar. Vorig jaar waren we sceptisch inzake de verlaging van de entreprijs. Verwacht werd dat er misschien meer bezoekers zouden komen. Gebleken is dat dit niet het geval is en het bezoekersaantal op gelijk niveau is gebleven als voorheen.

Wat volgens de heer Kalkwiek wel weer een beetje aantrekt zijn de afnamen. Er worden weer spullen besteld en op de beurzen en veiling gaat het ook goed tot dusver. De spullen die de club aangeboden krijgt, betreft louter software, tijdschriften en literatuur.

Ja, en dan de clubdag in mei. Het vieren van de 10-jarige doorstart van de club. We hebben begrepen dat er een feestje

georganiseerd gaat worden. Het zal ons benieuwen. Wel hebben we intussen begrepen dat er ook een aantal mensen komen die er anders nooit zijn. Wel is al kenbaar gemaakt dat waarschijnlijk 1 van de medeoprichters van de club, Vincent Ligthart, de clubdag zal bezoeken.

Op 23 maart jl. heeft de club weer deelgenomen aan de Retro Spelcomputer Beurs te Apeldoorn. Deze keer is het de club net als vorig jaar oktober weer voor de wind gegaan. Echter, net als de vorige keren was er ook dit keer weinig MSX op de beurs aanwezig. Delta soft had een ruime collectie bij zich en zo hier en daar zag je tussen de gameconsoles nog een MSX cartridges liggen. Sommige hadden een verkoopprijs van meer dan € 200,=.

Van dhr. Kalkwiek hebben we begrepen dat hij nu aan de beurt was in de medische wereld. Hij bleek getroffen te zijn door gordelroos. Pijnlijk volgens hem. Maar het is weer genezen.

De redactie

**Colofon
MSX Club
West-Friesland**

Club/correspondentieadres:

MSX-Club West-Friesland
Kagerbos 43
1693 AW Wervershoof
☎ 06-22338863
e-mail adres
pjnbrug@gmail.com

Secretariaat:

E. Kalkwiek
e-mail adres
msxwestfriesland@live.nl

Redactieadres infobulletin:

E. Kalkwiek
Galerij 47
1695 JG Blokker
e-mail adres
msxwestfriesland@live.nl

Website:

Jan Kobus
e-mail adres
jan@msxwf.info

Internet Home Page:

www.msxwf.info

Public Domain:

Paul Brugman
e-mail adres
pjnbrug@gmail.com
☎ 06-22338863

Reparaties

Deze kunnen voorafgaand aan de clubdag bij het secretariaat worden gemeld. Het secretariaat draagt er zorg voor dat de reparatie tijdens de clubdag wordt uitgevoerd of dat het anderszins moet worden opgelost.

Doelstelling:

Het uitwisselen van kennis en ervaring, het geven van demonstraties en het inschakelen van deskundigen ten behoeve van het MSX-systeem en de bijbehorende software. Kortom, het bevorderen van het gebruik van het MSX-systeem middels een gezellig dagje computeren met mensen met dezelfde hobby.

De club kan niet aansprakelijk worden gesteld voor ingezonden stukken van één van de redactieleden. Ook niet voor aangeboden artikelen en advertenties.

Clubdagen in 2014:

01 februari	2014
29 maart	2014
24 mei	2014
27 september	2014
29 november	2014

Verslag clubdag 1 februari 2014 MSX Club West-Friesland

De clubdag begon om 11.00 uur.

Het is net als alle voorgaande keren afwachten hoeveel bezoekers er komen. Er zijn uiteindelijk 11 bezoekers geweest.

Om 12.50 uur heb ik de clubdag geopend met een kleine toespraak door iedereen hartelijk welkom te heten. Op dat moment waren er 10 bezoekers. Ik heb tijdens de toespraak aangegeven dat

- ik afberichten heb ontvangen van:
Regina Hulstede
Albert Buurmeijer
Rob de Rooter
Alex Kalkwiek
- zaterdag 8 februari de MSX-veiling te Mariëberg wordt gehouden. De club gaat daar aan deelnemen.
- de MSX-beurs te Nijmegen niet bepaald florissant voor de club is verlopen. Het was ook niet slecht aangezien de club wel ruimschoots uit de kosten is gekomen. De club kreeg daar ook nog literatuur en tijdschriften.
- er vandaag geen demonstratie wordt gehouden door Albert Buurmeijer. Heb hem in Nijmegen gevraagd of hij de geplande demonstratie wil houden op 24 mei tijdens het feest omtrent het 10-jarig bestaan na de doorstart in 2004.
- 24 mei de club al weer 10 jaar bestaat na de doorstart in 2004. Nadat is gebleken dat Albert Buurmeijer niet in staat is die dag een demonstratie te geven, kwam Bas Kornalijnslijper op het idee een muzikdemonstratie te houden met de muziek waarmee de club ooit is begonnen, namelijk met Synthsaurus. Ook kan er muziek gespeeld worden met nieuwe items als Midi Pac en MP3 op de MSX. Verder bestaat er de mogelijkheid sprekers aan het woord te laten. Het buurthuis verzorgt de catering. Verder gaat de club er op het internet ruim aandacht aan schenken.

- er 23 maart een retro beurs wordt gehouden in Apeldoorn. Deze beurs wordt georganiseerd door Bonami.
- er binnenkort een nieuwe versie van SymbOS op het internet zal verschijnen. Deze is gebruiksvriendelijker dan de versie die nu bestaat. Datum is nog onbekend omdat de versie nog niet helemaal af is. De bedoeling is dat het eind februari of begin maart zal verschijnen.
- de spelcompetitie georganiseerd is door de Bas Kornalijslijper. Het door Bas uitverkoren spel is "Lazy Jones".

Er is voor gekozen de prijsuitreiking als volgt toe te passen:

1 ^{ste} plaats	prijs 4
2 ^{de} plaats	prijs 3
3 ^{de} plaats	prijs 2
4 ^{de} plaats	prijs 1
5 ^{de} plaats	Organisatie spelcompetitie

De prijzen betroffen een USB-kaartlezer, diskette etui, Sleutelhanger voorzien van lampje, lego-poppetje met LED-lampje (beschikbaar gesteld door bedrijf Eye for Bricks). Hierna heb ik iedereen een plezierige clubdag toegewenst.

Hierna had iedereen wel interesse in de prijzen en de meegebrachte MSX-literatuur.

We zijn om 14.00 uur met de spelcompetitie begonnen. Er waren 9 deelnemers waardoor de spelronde niet in 1 keer afgewerkt kon worden doordat er onvoldoende computers aanwezig waren. Derhalve hebben we een extra speelronde ingelast.

Uitslag is geworden:

1. Albert Beevendorp	1.490
4de prijs LEGO-poppetje	
2. Bas Bakker	1.250
3de prijs Diskette-etui	
3. Bartholo Kobes	895
2de prijs Sleutelhanger	
4. Jan Kobus	705
1ste prijs USB kaartlezer	
5. Nick Mol	630
Organisatie spelcompetitie 29/3	
6. Jaap Hoogendijk	420

7. Eltje Kalkwiek	400
8. Paul Brugman	390
9. Ankje Kalkwiek	260

Stand spelcompetitie na 1 ronde:

1. Albert Beevendorp	10
2. Bas Bakker	8
3. Bartholo Kobes	6
4. Jan Kobus	4
5. Nick Mol	3
6. Jaap Hoogendijk	2
7. Eltje Kalkwiek	1
8. Paul Brugman	0
9. Ankje Kalkwiek	0

Zowel voor de spelcompetitie als erna hadden de bezoekers veel belangstelling voor de meegebrachte MSX-literatuur.

Tijdens de clubdag konden de bezoekers zichzelf verder vermaken.

Om 16.00 uur was het einde clubdag. Al met al toch een leuke middag voor een ieder. Tot de volgende keer op 24 mei 2014.

E. Kalkwiek

Handleiding FM-PAC/MSX-Music

(red.: uit kopij Steven Vanhetgoor)

Inleiding

DE FM-PAC is een cartridge, speciaal gemaakt voor de MSX computers, met als doel de mogelijkheden van de MSX te vergroten. De FM-PAC is gemaakt door het Japanse bedrijf Panasoft. Een onderdeel van het bekende Matsushita concern, één van de grootste electronica fabrikanten ter wereld. In Nederland vooral bekend onder de naam Panasonic maar in de rest van de wereld ook met de namen Technics en National. Matsushita is een groot en bekend bedrijf met een lange traditie. Dus wat Philips voor Nederland is, is Matsushita voor Japan.

Wat de FM-PAC kan

De FM-PAC kan geluiden produceren welke gebruikt kunnen worden bij diverse computerspellen. Als een spel gebruik maakt van de FM-PAC dan is dat op de verpakking aangegeven. Dat wordt gedaan door middel van een muziknoot in een vierkant, of door de tekst "MSX-Music". De FM-PAC is eigenlijk een MSX-

Music cartridge, maar dan met een extra S-RAM. MSX-Music is een systeem van geluid en muziek opgebouwd rond de MSX-Audio. In Japan is destijds de MSX-Music in bijna alle MSX2+ computers ingebouwd.

De FM-PAC kan helpen bij het zelf maken van muziek. Het programmeren met de nieuwe commando's voor de FM-Basic gaat net zo makkelijk als met de gewone PLAY-commando. Alle commando's uit de MML van de gewone MSX-BASIC voor de PSG kunnen worden gebruikt. Maar er zijn een aantal bij gekomen. (MML staat voor Music Macro Language). Alle soorten muziek kunnen worden gespeeld met de instrumenten van uw keuze. De FM-PAC kan geluiden maken van explosies, klaterende watervallen tot rinkelende telefoons, gierende remmen, kortom echt geluid.

Verder kan de FM-PAC net als de oude nooit op de Europese markt verschenen voorloper, de PAC, middels de ingebouwde S-RAM gegevens opslaan. De S-RAM heeft een speciale batterij (lithium) waardoor het mogelijk wordt de gegevens na het uitschakelen van de computer de volgende dag na het opnieuw opstarten te gebruiken. De speciale batterij gaat heel veel jaren mee en behoeft eigenlijk nooit te worden vervangen. Als een spel gebruik maakt van de S-RAM dan is dat duidelijk op de verpakking aangegeven. Dat wordt gedaan door middel van de tekst "Pana Amusement Cartridge, S-RAM".

De FM-PAC en de MSX2+

Deze handleiding kan ook worden gebruikt bij de MSX2+ computers met ingebouwde MSX-Music. Alle commando's zijn gelijk en ook het resultaat is gelijk. Er is een verschil, in de Sony en de Sanyo MSX2+ computers is geen S-RAM aanwezig. Dat is specifiek iets voor de Panasoft FM-PAC en de Panasonic MSX2+ computers. Echter ook hier geldt weer dat het iets extra is en in de eenvoudige modellen zou het wel eens niet aanwezig kunnen zijn. Op een gegeven moment was het zo dat in alle uit Japan ingevoerde Japanse MSX2+ machines MSX-Music was ingebouwd. Echter de kans bestond dat er goedkopere apparaten kwamen waarin MSX-Music niet was ingebouwd.

Problemen rondom de FM-PAC. Hoezo?

Er zijn een paar problemen bij het gebruik van de FM-PAC bij MSX1 en MSX2 computers. Het eerste probleem, de FM-PAC kan alleen goed werken als de computer meer dan 32 kB RAM geheugen heeft. Hierdoor vallen de Sony HB-55 en de Philips VG 8000 en VG 8010 gewoon af. Een oplossing voor het probleem is een geheugen uitbreiding laten installeren.

Een iets groter probleem is er met de niet geheel volgens de MSX standaard vervaardigde MSX-computers. Het probleem is goedkoop en afdoende op te lossen. Allereerst de computers waarbij noch de Philips Sound Module noch de Konami SCC geluid produceren. Bij deze computers is een bepaalde aansluiting van de expansion-bus of uitbreidingsslot niet doorgevoerd. Deze aansluiting heet "SOUND-IN". In principe moet een goeie techneut dit probleem voor u kunnen oplossen. Zelf kunt u hier ook iets op verzinnen. Een oplossing hiervoor is een klein afgeschermd draadje tussen de "SOUND-IN"-aansluiting en de PSG (Programmable Sound Generator) leggen. Als u niet technisch bent en zelden een soldeerbout gebruikt, ga dan naar 1 van de 2 MSX-clubs die Nederland nog heeft en vraag het daar eens.

Dan is er nog de mogelijkheid dat de "SOUND-IN" wel is aangesloten maar niet goed is aangepast aan het signaalniveau. Dit komt voor bij de Goldstar FC200 MSX machine en sommige MSX2 machines van Philips. Het probleem bij de Goldstar FC200 is dat het geluid te zacht klinkt. De oplossing is een iets andere weerstand in de computer solderen. Het probleem bij sommige Philips computers NMS 8250, NMS 8255 en NMS 8280 is dat het geluid te hard klinkt en wel zo dat het vervormt. De oplossing hiervoor is een weerstand erbij solderen. Ook hier geldt weer, ga naar een techneut van een computerclub. En niet zelf proberen als u er geen verstand van hebt. De MSX-clubs weten ook waar de fout zit en er is vast wel iemand daar die bereid is u een oplossing te bieden.

Dan een laatste probleemmogelijkheid, de Yamaha Music Computer. Deze heeft reeds ingebouwd een systeem voor het maken van muziek. Het was Yamaha die

de aanzet heeft gegeven tot de ontwikkeling van MSX-Music. Echter Yamaha bedacht voor de initialisatie van hun muzieksysteem de commando's "CALL MUSIC" en "CALL VOICE". Omdat de FM-PAC in BASIC dezelfde manier van initialiseren gebruikt, kan er hierdoor wel degelijk een conflict ontstaan tussen de Yamaha Music Computer en de FM-PAC. De oplossing is eenvoudig, schroef aan de onderzijde van de Yamaha Music Computer de module los en neem deze uit de computer. Steek de FM-PAC in het gewone uitbreidingsslot en schakel de computer aan. Klaar!

Wordt vervolgd met **Aan de slag**.

De Schrijver

Veiling Mariënberg

We waren 9 febr. jl. ook weer aanwezig op de veiling van de MSX Vriendenclub Mariënberg. Dit jaar waren er inclusief vrouwen en kinderen 28 personen. Je kon je spullen vanaf 11.00 tot 12.00 uur inleveren en de veiling begon om 13.00 uur en eindigde omtrent 15.00 uur. Er waren 78 items ingebracht. Er werd vlot geboden waardoor er weinig oponthoud ontstond.

Gré Poortman had net als vorig jaar de grote zaal aangemerkt als veilingzaal en in de kleine zaal kon de club zijn reguliere clubdag houden. Ik had de indruk dat niemand deelnam aan de clubdag.

De inbreng MSX-materiaal betrof rond de 78 items hetgeen beduidend minder was dan andere jaren. Er was wel van alles ingebracht qua MSX-spullen, maar dit jaar waren er veel boeken en tijdschriften ingebracht. Er was 1 eyecatcher, een Sony 700, compleet verbouwd met 7+, 7 MHz en geheugenuitbreiding. Zelf had ik 2 monitoren van de club ingebracht. De afwikkeling van de veiling verliep op dezelfde manier als andere jaren door een clublid met een door zelf gemaakte programma op een computer. We zijn alles kwijtgeraakt. Ik moet toegeven dat de veiling goed verzorgd was en de veilingmeester zijn werk naar behoren deed. Ik heb wel eens vaker gezegd dat

als je goedkoop MSX-materiaal wilt kopen, je naar de veiling moet komen. Om de lezer een indruk te geven, de volgende spullen plus veilingprijzen:

- Philips computers gemiddeld € 20,=
- Sony 700 (verbouwd) € 120,=
- cartridges gemiddeld € 8,=
- een Philips muziekmodule € 25,=
- Philips kl monitoren gemiddeld € 15,=
- een keyboard Toshiba € 5,=

Opvallend tijdens de veiling was dat de boeken en tijdschriften evenals voorgaande jaren van eigenaar verwisselden.

Voor totaal € 12,= heb ik zelf nog wat spulletjes als een cartridge en een paar programma's gekocht.

Ondanks de lage opkomst toch wel een geslaagde dag voor de Vriendenclub Mariënberg.

E. Kalkwiek

Metal Gear 2 – Solid Snake (vervolg)

In het oerwoud moet je je radiofrequentie op 140.82 zetten.

Hierna ga je kruipend over het mijnenveld heen. Op deze manier raap je de mijnen op.

Ga nu naar het huis rechts van het moeras. Volg het wezentje en jaag hem op. Leg de mijnen achter je neer. Op een gegeven moment zal het wezentje er op lopen. Je krijgt dan card 3.

Ga nu terug naar F1 (veld met de lift). Bovenin in dit veld, bij de rechterdeur, kun je card 1, 2 en 3 inruilen voor één card.

Ga nu weer naar boven naar het veld voor het oerwoud. Neem de linkerdeur. Je vindt daar raketten waarmee je de helicopter kan vernietigen.

Voordat je naar boven gaat (gebouw 2) moet je eerst naar B1 waar je wapens kunt halen.

Ga nu naar gebouw 2. Pak hier een doos en gebruik hem.

Nu kun je het gebouw binnenkomen via de lopende band. Neem de tweede lift naar beneden. Nu kom je in de riolering.

Ga naar boven en blaas in de middelste kamer de rechtermuur op. Doe dit met een

tijdbom. Je vindt dan Diana. Van haar krijg je card 4.

Ga weer naar gebouw 1 naar B1 om wapens te halen. Daarna naar F3.

Ga hier naar boven. Je vindt dan muizen en een gasgranaat. Onderaan het veld (rechter gaskamer) ligt een nachtkijker.

Ga weer terug naar gebouw 2. Je kunt nu door de deur naar binnen met card 4. Je kunt gebouw 2 ook binnen door linksonder van het eilandje in het moeras de deur binnen te gaan. Je wordt dan door een vrachtwagen gebracht.

Als je in de lift stapt en naar verdieping 10 gaat, kun je links de muur oplazen. Hier vind je verder niets. Ook kun je aan de rechterkant de ondermuur oplazen. Op deze manier kun je meerdere muren oplazen tot je beneden bent, waar je wapens vindt.

Met de 3de lift kom je bij verdieping 30. Hier wordt je aangevallen door een ventje. Deze kun je vernietigen met behulp van handgranaten. Nu kun je in deze kamer de deur linksonder openen.

Ga via de buitenkant naar verdieping 31. Je komt dan een vliegende duif tegen. Bij gebouw 1 in F4 kom je als je naar links en daarna naar onderen loopt en verder de weg volgt.

Bij de WC's kun je de heren w.c. binnen. De dames w.c. is nog dicht. In de dames w.c. zit een geheime lift.

Wordt vervolgd.

E. Kalkwiek

Retro SpelComputer Beurs te Apeldoorn

Zondag 23 maart jl. waren ik en mijn vrouw voor de club in Apeldoorn. Deze keer werd de beurs gehouden, net als de vorige keren, in de sporthal, genaamd Matenpark.

Het was vroeg opstaan want we moesten er om 08:15 zijn om uit te laden en de kramen in gebruik te nemen. De reisafstand is toch gauw anderhalf uur.

Deze retrobeurs werd zoals altijd georganiseerd door Bonami.

De Beurs was net zo groot van opzet als de voorgaande edities. Er was voldoende elektriciteit op de stands.

Het was erg gezellig doordat er nu van alles op de stands gedaan kon worden qua muziek, demonstraties, etc.

Deze keer was er meer MSX dan voorgaande edities van de beurs. Naast ons waren er Deltasoft en Sander van Nuenen. Sander had geen MSX bij zich. Op andere stands was ook MSX materiaal te vinden. Verder was het allemaal SEGA, Playstation, Nintendo, Atari, enz. Wat ik deze keer ook weer zag, was veel PC-werk als spellen, moederborden, etc. Het werd verdedigd door te stellen dat alles wat niet nieuw is, is retro.

Ondanks dat er niet zoveel MSX was, had het publiek er wel belangstelling voor. Zeer zeker uit nostalgisch oogpunt. Leuke verhalen uit het verleden wat mensen zoal met MSX hadden meegemaakt. De club heeft deze keer wel weer van alles verkocht. Het leverde in elk geval minder gevulde dozen op toen we terugkeerden naar huis. Ook 2 complete dozen met een keyboard en een PLC-regelaar waren van eigenaar verwisseld. De donatiebus deed het deze keer ook goed. T.a.v. de vorige keer waren er deze keer wel meer MSX bezoekers. Dat was op te maken aan de hoeveelheden bezoekers die bij de stand bleven staan en vragen stelden over het aangeboden MSX materiaal. We hadden veel aanloop.

Het bleek tijdens de dag dat de bezoekers Game-minded waren, maar dan geen MSX-spellen. Ook wij verkochten weinig MSX-spellen. De bezoekers renden de stand niet voorbij aangezien we ook net als de vorige keer ook veel Playstation 2 spellen aanboden. Dit deden we voor Alex en we verkochten er ook van.

Na afloop waren de meeste standhouders wel de mening toegedaan dat deze retrobeurs weer succesvol is geweest. Er zijn uiteindelijk meer dan 500 bezoekers geweest. Een record voor de beurs van Apeldoorn.

We hebben deze keer niet geholpen de stands weer af te breken. John (Bonami) had voldoende vrijwilligers ingehuurd bij de opbouw en de afbraak van de beurs. Hij was er uiterst content mee dat de opruiming zo snel ging. Bij de aankondiging had hij vermeld dat de standhouders zelf hun tafels moesten inklappen. In de praktijk is hier weinig van

terecht gekomen. Na inlading vertrokken de meeste standhouders direct zonder de tafels in te klappen.

Wij hebben in ieder geval wel een leuke dag gehad.

E. Kalkwiek

De glorie van MSX

De glorie van MSX gaat nooit verloren. Er was een tijd waarin MSX als “het ware geloof” werd gezien. De geschiedenis leert anders. Beter dan Bill Gates en toch verstoten. Vergane glorie? Niet voor de MSX-fan. Die mensen hebben naast de PC nog altijd één of meerdere MSX'en.

Oud naast nieuw, technologie van de jaren tachtig met een geheugen van 128 kB naast een multimediale PC, MSX versus MMX. Hoewel we niet meer zonder de PC kunnen, heeft de MSX-homecomputer nog een grote plek in ons hart. Als we praten over de MSX, is de spraakwerval niet meer te stoppen. We zitten er nog vol van. Onze club is een levendige club van enthousiastelingen. Dat brengt MSX met zich mee. De club viert in de maand mei haar 10-jarige doorstart. We hebben er zin in aangezien het altijd gezellig is op de clubdagen. MSX'en mee, programma's ruilen, kennis uitwisselen, zelf geschreven programma's laten zien, etc. De MSX: voor de clubbezoekers geen vergane glorie. Ook al gaat elke vergelijking met PC's van vandaag mank.

Het verschil in technologische ontwikkeling lijkt tientallen jaren, maar niets is minder waar. Nog maar een paar decennia geleden was het de MSX die – samen met bijvoorbeeld de P 2000 T – het beeld bepaalde van Nederland Computerland. Een citaat destijds uit een exemplaar van de “MSX software krant”: “MSX veroverd de wereld. De telefoon, grammofoon, cassette recorder en videorecorder werden pas een succes nadat er een systeem was bedacht: een standaard die uitwisselbaarheid garandeerde. Zo'n wereldstandaard was er toen ook voor computers. Het heette MSX...” Helaas voor de geestelijke vaders van het product liep het anders. De AT deed zijn intrede, later opgevolgd door de 286 en hoger. Met

WP-versies als tekstverwerker. En de homecomputer had het nakijken, van de markt verstoten door de personal computer. Je kan daar verbaasd over zijn. MSX-DOS als besturingssysteem was een tijd lang beter dan MS-DOS van Bill Gates. De omslag in computerland hing samen met de marktstrategieën van Gates. Ondanks dat we een PC hebben gekocht, blijven we nog trouw aan de MSX.

De MSX is veel gebruiksvriendelijker. Als je zelf met programma's wilt stoeien, zelf creatief en leuk bezig wilt zijn, dan is de MSX veel beter dan een PC. Met de PC kun je programma's toepassen, met de MSX kun je ze zelf maken.

Eenvoudige commando's als list – waarmee de indeling, opbouw en inhoud van een MSX-programma te zien zijn – en run en load typeren de homecomputer. En wie denkt dat je er weinig mee kunt doen, wordt gelogenstrakt door de vele diskettes, handboeken en tijdschriften die op de markt zijn gebracht.

Zo kun je plezier hebben opnames te maken met een camcorder en de beelden met de MSX (NMS 8280) te digitaliseren en bewerken. Het haalt het wel niet bij de grafische precisie van de moderne PC. Maar ach, het is zoveel leuker. Lekker stoeien met programma's. Nieuwe programma's bekijken en zien hoe de maker dingen in elkaar heeft gezet, gedeelten er uit overnemen, etc.

Een MSX laat je nooit in de steek. Enkel een keertje een nieuwe diskdrive. Als je programma's installeert op de PC, dan ben je vaak heel voorzichtig. Die laten altijd rotzooi achter. Maar de MSX is altijd schoon. Je hebt nooit vastlopers. Geen vergane glorie die MSX. Ook al haalt de techniek en snelheid het niet bij de moderne PC's. Het zit hem in de charme. Een charme die niet verloren gaat.

E. Kalkwiek

Kleintjes

Kleintjes kunnen gratis door iedereen worden geplaatst. Ook voor niet MSX-gerelateerde zaken. Stuur uw advertentie naar de redactie!

Te koop aangeboden:

IBM 80 Mb externe harddisk voor MSX-computer zonder SCSI-interface.

Prijs € 20,=

Met interface € 60,=

e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Philips monitor CM 8833-II

Artist serie

Prijs € 75,=

e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Tegen donatie verkrijgbaar:

Tijdens clubdagen of beurzen
over MSX

Boeken

Handleidingen

Tijdschriften

Te koop aangeboden:

Philips monitor CM 8833/00G

Prijs € 20,=

e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Philips Barcode Reader NMS 1170/20

Prijs € 12,50

e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Externe ZIP-drive Iomega ZIP250

Incl. diskettes

parallelaansluiting

Prijs € 25,=

e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Gameconsole Lansay type Namco

met 6 interne spellen

Prijs € 15,=

e-mail: msxwestfriesland@live.nl